

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Nihil tam modicè creditur quàm modicum vitæ tempus, cum nil tamen sit
tam credibile.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

bes in libro de Imitatione Christi; ubi sic Dominus: *Fili, nunc docebo te viam pacis & vera libertatis: stude fili, alterius potius facere voluntatem quam tuam. A DOMINO egressus est sermo: non possumus extra placitum eius quidquam aliud loqui tecum. Sic parentes Rebecca, sic alii quivis probati viri de divina voluntate sentiunt & farentur se melius eam per alios quam per se nosse.*

Quid quod ipse Dominus nihil ex se, nihil ex propria se voluntate facere toties professus est. Et quod magis mirum, non modò

ex Divini Patris nutu totus pendebat, sed ex ipsis hominibus, quos vitæ suæ rectores habuit & quodammodo directores, unde aptè S. Bernardus, *Attende quid fecerit magni consilii Angelus, quomodo consilium suum postposuerit consilio vel magis voluntati mulieris unius, Domine beatam Virginem loquor, & fabri pauperis; ipse est Ioseph.* Et nonnullis interjectis tandem concludit, *Quis jam non erubescat obstinatus esse in consilio suo, quando suum ipsa Sapientia deseruit? Vide infra, Feria 5, quæ est Ascensionis Octava.*

DOMINICA III. POST PASCHA.

DE TRISTITIA ET GAUDIO APOSTOLORUM EX ABSENTIA ET PRÆSENTIA DOMINI.

EUANGELII hodierni tres distingui possunt & considerari partes, quæ tamen eodem tendunt, ut confortemur in adversis.

Prima his continetur verbis. *Modicum, & jam non videbitis me: & iterum modicum, & videbitis me, quia vado ad patrem:* Et quæ sequuntur de dubio Apostolorum circa hæc verba.

Secunda, cum Dominum interrogare vellet Apostoli, nec auderent, sic ipse sermonem continuavit, *Amen, amen dico vobis, quia plorabitis & sœbetis vos, mundus autem gaudebit, vos verò contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium.*

Tertia proponit similitudinem, quæ ex tristitia gaudium nasci apparet. *Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem peperit filium, jam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Et vos itur, nunc quidem tristitiam habetis: iterum autem videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis.*

Horum autem omnium literalis sensus duplex esse potest. Primus, ut modicum illud tempus, quo Apostoli non essent visuri Christum, & inde tristes futuri, sit tempus passionis, nempe illud triduum quo passus, mortuus & sepulchro jacuit in sepulchro. Tempus verò

quo eum rursus visuri essent & gavisuri, tempus sit quo resurgens Dominus sua illos præsentia recavit.

Alter sensus est, ut tempus tristitiæ Apostolorum, & absentia Christi, sit totum tempus, quo vixerunt Apostoli, multumque laborarunt in disseminando Evangelio, ac veluti patientia salute proximi: tempus autem eorum gaudii & præsentia Domini sit beatitudo æterna qua perfruuntur. Ex quibus omnibus, quæ sunt magis moralia & practica ut facilius eruantur, tres ex unaquaque parte proponuntur veritates.

Ex Prima Evangelii parte, de modico vita tempore.

I VERITAS PRACTICA.

Nil tam modicè creditur quàm modicum vitæ tempus, cum nil tamen sit tam credibile.

RATIO postrema partis, quæ magis declaranda videtur, hæc est, quod nil sit tam credibile quàm quod sensu, ratione, & scripturarum auctoritate quæ fidem divinam faciat, percipitur, ac ipsis quodammodo cernitur oculis.

Sed tale est modicum vite tempus, ut sensu simul percipiatur et ratione et fide divina, qua ex multa et plana scripturarum auctoritate concipitur. Ergo nil tam credibile, licet nihil minus credatur.

I. PUNCTUM.

MODICUM illud tempus de quo Dominus in Evangelio, sanctus Augustinus ad totum vite nostre tempus, imò & ad totum presentis sæculi spatium transferens; *Modicum, inquit, est hoc totum spatium, quo præsens pervolat sæculum.* Sic inter suos insignis ille & grandævus Eleazarus affirmabat se libenter moriturum, ne aliqui juniores propter modicum corruptilis vite tempus deciperentur. Sic aperit sanctus Jacobus; *quid est vita vestra? vapor est ad modicum parens.* Quamobrem hic opportunè de hoc modico vite tempore, *Quod tam modicè creditur, ut nihil minus credatur, cum nihil tamen sit tam credibile.*

Quòd non credatur, evidentius est quam ut probetur, & deplorandum potius quam enarratur: sicut enim si modicam illud tam breve & evanidum esse crederetur, sicut Scripturæ referunt esse breve & citissimum, vix ullus esset hominum, qui non sibi cautius de sua provideret æternitate, quæ ex illo pendet modico & momento: sic cum aperte pateat vix ullum esse, qui de sempiterno illo future vite statu seriò cogitet & prospiciat, nonne hinc evidens est, quòd non credatur tam breve quàm dicitur? nonne hoc unum respicient omnes, se aliquando provituros, nonne hoc aperte cogitant, satis esse longum vite tempus, satis superesse spatii quo sibi consulant, nunc se aliis distètos esse negotiis, & futuris anteferenda præsentia quæ magis urgent? O verè nequam sæculum, quod sic nequiter suos fallit & dementat. Tenent tympanum et citharam et gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dios suos, et in puncto ad inferna descendunt. Qui dixerunt Deo, recede à nobis, et scientiam viarum tuarum nolumus. Id est, scientiam illam quæ ad Deum ducit, scientiam illam sanctorum & salutis, qua sita est in contemptu præsentium, ex cogitatione vanitatis eorum & brevitatis. Hanc pene omnes rejiciunt, quia longè aliud de præsen-

ti vita sibi persuadent & promittunt. Unde ibidem paucis interjectis; *Interrogate, inquit Jobus, quemlibet de viatoribus, et hac eadem illum intelligere cognoscetis.*

Alterum itaque, quod nil sit tam credibile, magis explicandum videtur. Neque verò videtur planius posse demonstrari, quam si sentu simul & humana ratione ac divina auctoritate convincatur ita esse. Non quòd tria illa simul concurrant ad unum fidei actum, cum se potius impediunt, juxta illud Divi Gregorii; *non habes fides meritum, cui humana ratio præbet experimentum; sed quòd unumquodque ex his tribus seorsim possit ita rei cuius credenda credibilitatem advehere, ut si solum unum esset, rem tamen credibilem faceret; unde illud accedit commodi, ut quando tria illa conveniunt ad unam eandemque rem affirmandam, vix ullus dubitare, vix ullus eam negare possit; nam si uno quis ad credendum non ducatur, ducatur alio, si humana ratione non persuadetur, divina cedit auctoritati; aut si forte hanc non satis reveretur, humanis assentietur persuasionibus; & ipso saltem sensu convincetur: atque ita rei fidem penitus abrogare non poterit.*

Deinde verò, quod est valde observandū, cum naturalis sensus & humana ratio plerumque obstant, quo minus auctoritati divine quam debemus fidem expedite reddamus, si aliunde sensui sensus & humanæ rationi humana ratio se opponant, tunc quod obstat divinæ fidei, tollitur; sublatoque obstaculo, fides liberius & expeditius exercetur. *Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis, et gloriam qua à solo Deo est, non queritis? Quasi diceret Dominus, si gloriam non acciperetis ab invicem, possent credere; si verò gloriam à Deo quereretis, non acciperetis ab invicem, sicque illud tolleretur, quo sublato facile crederetis. Domine adauge nobis fidem, sic enim crescunt boni habitus, quando decrescunt mali oppositi.*

II. PUNCTUM.

SED tale est modicum vite tempus, ut sensu simul percipiatur et ratione, ac fide divina, qua ex multa et plana scripturarum auctoritate concipitur.

Primo quidè id sensu patere dicitur, quan-

de ipsis intuemur oculis, quàm variis & momentaneis humana vita sit obnoxia casibus & procellis; quàm facillè lethalis hauritur aër; quàm citò pravus ac malignus humor in fauces decidit & viros alioquin sanos suffocat: quàm prompti ad iram animi: quàm velox ex ira cædes: quàm sunt perfida hominum mentes, quàm parùm tuta & secura sint loca & tempora. Et licet ipsa trahatur ad aliquot annos vita, quantis illa succutitur periculis! quantis interciditur impendentium malorù pavoribus! ac tandem ubi finitur, quis non sentit quàm sit illud totùm breve quod definit, si præcipiè considerat, quàm sit illud ló-gum quod incipit? *Dies nostri quasi umbra & nulla est mora. VMBRÆ transitus est tempus nostrum, & non est reversio finis nostri.* Hoc probi simul & improbi, sentu communi testantur.

1. Pet. 39
1. Pet. 29

1. Pet. 5. in
Lucam.

DEINDE VERO, ratio tantæ brevitatis tam multiplex afferri posset, quàm multis humana vita considerari posset modis: vel enim in se perspicitur ac in suis causis sive naturalibus sive moralibus, & fat apertam ibi suæ fragilitatis radicem invenit. Nam quid est corpus humanum, nisi mortis officina & sepulchrù gestabile? *Quid enim aliud, inquit S. Ambrosius, nisi quasi in quodam seretro, hoc est, supremi funeris instrumento, jacemus exanimatum, vel ignis immodica cupiditas exarsuat, vel frigidus humor exundat, vel pigra quadam terreni corporis habitudine rigor hebetatur animorum, vel concreta noster spiritus labo, pura lucis vacuus mentè alit: hi sunt nostri funeris portitores.* Quæ S. Doctoris verba naturali sensu de quatuor elementis seu primis qualitatibus, quæ mortalem ac penè in horas morientem faciunt vitam possunt intelligi: vel morali dicto de pravis concupiscentiis, quæ non animæ tantum sed & corpori vitam eripiunt.

Quod si vitæ nostræ foris adjacentes adversarios & insidiantes hostes adverterimus, tot penè rationes occurrent momentanei nostri temporis, quot occurrunt & conspirant creaturæ jam ab ipso Creatore armatæ & instructæ: omnes in ultionem perversitatis humanæ.

1. Pet. 5.

Quid quod talè est à natura desiderii perpetuandæ vitæ, ut quantumcunq; longa duratur, brevis semper & modica sit dicenda, quia desiderio non satisfacit, imò etiam tantò magis acuitur, quo est vita longior, & quo plura sunt parta bona temporalia, quæ non

nisi repugnanter deseruntur. *O mors quàm amara est memoria tua, homini pacem habenti in substantiis suis!*

Addè quod cum vix ullus sua sorte sit contentus, sed ultra semper & ultra, novas progrediendi vias sibi expendat, quibus vel divitiis vel honoribus vel quibuslibet vitæ commodis augeatur: ac mors interim derepente ingruat; Nonnè tum excessurus, præcisas suas spes in clamabit, & tam breves queretur annos, quàm longè sua provehèbat consilia? Nonne tum cum Jobo dicet, *dies mei velocius transferunt, quàm à texente tela succiditur, & consumpti sunt absque ulla spò.*

Deniq; quod est in hac materia præcipui ponderis, quia nunquam desitura sequitur vita, dum ad æternos illos consequentes annos præfeas tempus referimus, planè liquet quàm verè dicat Sapiens: *Quid est homo, & qua gratia illius? & quid est bonum aut quid nequam illius? numerus dierum hominum ut multum centum anni, quasi gutta aque maris deputati sunt: & sicut calculus sic exigui anni in die ævi.*

Eccles. 18.

JAM quantis abundet Scriptura similibus dictis, restat expromere, ut si abessent cætera, quod est ad faciendam fidem potentius nobis non desit. Tam porò sunt in his effusæ sacræ paginae, ut quidquid est in universa terum mole deciduum & caducum, videantur à quatuor ipsis elementis excerptis, notiorè ut nobis faciant hanc humanæ vitæ caducitatè.

Primò quidem à terra sic comparationem instituunt, *Homo sicut sanum d. es ejus, tanquàm flos agri sic apparebit. TANQVAM sanum velociter arefcet, & quemadmodum olera herbarum cito decident. MANE sicut herba transeat, mane floreat & transeat: vespere decidat, induret & prescat. TANQVAM memoria hospitis unius diei prætereuntis. Tanquam umbra tanquam nuntius percurrens DIES mei velociter cursore.*

Psal. 102.

Psal. 36.

Psal. 89.

Sap. 5.

Iob. 9.

Secundò sic ab aquis. *Omnes morimur quasi aqua dilabimur, qua non revertuntur super terram. AD nihilum devenient tanquam aqua de urrens. TANQVAM navis qua pertransit fluctuantem aquam. QVASI nares pom-pa portantes, quæ videlicet celerius propellant, sive id à ventis proveniat, propter levitatem oneris; sive ex industria navigantium, ne corruptatur fructus. TANQVAM spuma gracilis qua à procella dispergitur.*

2. Reg. 14.

Psal. 57.

Sap. 5.

Iob. 9.

Iob. 21.

Tertiò ab aère. *Sicut palea ante faciem venti,*

& si

Sap. 5. Et sicut favilla quam turbo dispergit. TAN-
Ibid. 2. Quasi lanugo qua à vento tollitur. Tanquam
 avis qua transvolat in aëre, aut tanquam sa-
 gitta emissa in lucum destinatum. TRANSIBIT
 vita nostra tanquam vestigium nubis, & sicut
 nebula dissolvitur qua fugata est à radiis solis, &
 à calore illius aggregata.

Nahum. 2. Quartò ab igne. Quasi fulgura discurrerent.
Ecclesi. 40. Sicut tonitruum magnum in pluvia personabunt. ET erit fortitudo vestra ut favilla stupra, & opus vestrum quasi semilla: & succendent utrimque simul, & non erit qui extinguat.

Is. 21. Audite ut loquantur Scripturæ? Videlicet
 quas exhibent ex rebus omnibus leviores, celeriores, fugaciores? Qui hoc non audiat, qui hoc non videat, nonne ex his erit, quibus Do-

Is. 42. minus per Prophetam; *Surdi audite, & cæci intuemini ad videndum? quis cæcus nisi servus meus? & surdus, nisi ad quem nuncios meos missi?* Nonne tot tibi sunt nuncii quot in inferno clamant: Sic & nos nati continuo deservimus esse?

Sap. 5. Sic videlicet quemadmodum illa omnia quæ ipsi commemorant celerissima, sic & nos, inquam, imò & nos celerius, nam nati continuo deservimus esse. Quasi nihil esset quod fuissent; ita modicum & nullum est hic fuisse.

III. PUNCTUM.

PATET igitur evidentior, quod, quantumcumque hic modicum nostra vita tempus credatur, nil tamen esse magis credibile. Cum in eo declarando tot scripturæ, tot rationes, tot quotidiana conspirent exempla, nostris tam aperte subjecta sensibus, ut mirum sit posse aliter sentire aliquem; & longè magis mirum, vix esse aliquem qui non aliter sentiat, & qui non sibi semper promittat crastinum, ac penè nunquam desituros annos, quasi cum morte factus percussisset, quasi cum inferno fecisset pactum.

Is. 22. Erant olim Epicurei, qui hac tam aperta momentaneæ vitæ nostræ notitia prævè usi, seipsum indè magis acuebant ad suum laxandum genium, quasi hoc uno viverent ut comederent, sic se mutuo provocabant. *Edamus & bibamus, cras enim moriemur.* Contra quos postquam Propheta *Isaias*, quid sibi à Domino revelatum esset, intorsit; tum paulò post ad alios qui ex opposito nihil de morte & vitæ solliciti, unum curabant ut sine cura vive-

rent: *Audite, inquit, verbum Domini viri illi- Ibi. 28*
 lusores; dixistis enim percussurus factus cum morte, & cum inferno fecimus pactum: flagellum insudans cum transierit, non veniet super nos, quia posuimus mendacium spem nostram, & mendacio protecti sumus.

Non quod ita loquerentur, sed quod ita securè viverent, quasi sic loquerentur; unde & coherentè illis denuntians, quas ipsi pœnas sibi accerterent; sic addit; *Delebitur factus vestrum cum morte, & pactum vestrum cum inferno non stabit, flagellum insudans cum transierit, eritis ei in conculationem; quando- cumque pertransierit, tollat vos; quoniam manduculo pertransibit in die & in nocte, & tantummodo sola vexatio intellectum dabit auditui.* Quasi diceret, tunc id demum intelligat quando vexabuntur: nam quamdiu suaviter vivunt, suavitate illa tantopere diliniuntur, ut vix aliud recogitent.

Quod præclare sanctus *Joannes Dama- L. de Bar. & Joseph*
 scenus

atque ad rem nostram accommodè præsentat, notà illà parabolà, quam instituit de *Juvene*, qui dum horrendam fugeret belluam, forte incidit in abrupta terræ loca, unde prodibat exigua quædam arbor qua se tantisper suspensum sustinebat. At ecce undequaque succutitur ille arbusculus, hinc duo simul juncti mures radicem rodunt, illinc aspidēs quatuor pendentes pedes involvunt, atque ex imo iundo erumpit immanis *Draco* qui expansis faucibus iam cadentem prædam excipiat. Quid tum verò agat miser ille pendulus adolecens? Dum se circumvolvitur observaturus exitum, advertit in sublimi arboris ramo modicum mellis, quò statim manum infert, & ejus suavitate sic se totum deliniri & occupari sinit, ut nihil de periculo cogitans se satis tutum ac beatum putet.

Hæc est videlicet, hæc est imago vitæ presentis, hic est omnium penè viventium status. Mors namque insecatur, quam ut omnes fugiant, vitæ presentis commodis quantum quidem possunt inniuntur: sed quid vitæ præsens, nisi quædam velut arbuscula, quam singuli dies ac noctes simul corrodunt, atque ipsa quatuor elementa dum inter se certant, de nostræ interitu vitæ decertant? Quònam verò incumbit? quònam petit nisi tetrum illum & feralem inferorum locum qui dilatavit animam suam, ut ait *Propheta Is. 64*
 ra, quia non est in terra scientia. Denique fallax

Fallax illa mellis gutta, quid aliud quam naturalis vite cupiditas, quæ sic viventem retinet, ut cæterorum oblitus, solum vivere cogiter, solumque hoc unum appetat.

1. Reg. 14. Sed tandem moriendum! quis tum mundani animus? quis tum est animi sensus? *Gustans, gustavi paululum mellis, & ecce morior!* Hæc Jonathæ verba ex animo fusa mirum quantos concitant motus. Horum autem omnium finis & fructus est, ut vite præsentis amor temperetur, prosperitas si quæ est, non magni fiat; si quæ occurrunt bona & gaudia, non in bonis ducantur, sicut mundus ea venit; de vita denique judicetur, non ut agitur, sed ut quasi jam acta sit. Nam ut rectè concludit sanctus Augustinus, hoc modicum longum nobis videtur, quoniam adhuc agitur, cum finitum fuerit, tunc sentiemus quàm modicum fuerit. Non ergo sit gaudium nostrum, quale habet mundus, de quo dictum est, mundus autem gaudebit.

II. VERITAS PRACTICA.

Tale est pretium hujus modice vite, ut, quanto majoris vitam hanc aestimes, tanto minoris facias illius pretium.

1. Cor. 4. Ratio est evidens ex Apostolo, quia hujus modice vite pretium est ipsa beata aternitas; Id enim, quod in præsentia est, inquit, momentaneum & leve tribulationis nostræ supra modum in sublimitate, aeternum gloriæ pondus operatur in nobis.

Sed quanto majoris vitam hanc aestimes, tanto minoris beatam aternitatem facis.

Ps. 143. Nam quid est magni hanc vitam aestimare, nisi quæ sunt hujus vite magna, ut divitiæ, dignitates, delitiæ, cæteraque mundi magnalia ex ipsius mundi sensu magnificare, & beatum dicere populum cui hæc adsunt. Quid est autem beatae magis adversum aternitati, quàm sic sentire & judicare? unde idem ad prædicta consequenter Apostolus, Non contemplantibus nobis quæ videntur, sed quæ non videntur, quæ enim videntur temporalia sunt: quæ autem non videntur, aterna sunt. Quasi diceret, idcirco momentaneum vite hujus gloriosam aternitatem operatur, quia quæ sunt hujus vite gloriosa contemnimus, & quæ

Haynevsve Pars II.

sunt dura & vilia, sustinemus: sic enim fit, ut laboribus quies, ignominia gloria, dolori gaudium, paupertati divitiæ, & miseris beatitudo tribuantur. Sicut è contra de his, qui vitam hanc magni duxerunt, dicitur, quantum glorificavit se & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum & luctum.

Hinc igitur evidenter patet, Quod, quanto majoris vitam hanc aestimes, tanto minoris facias illius pretium, quod est aeternum illud gloriæ pondus, cui promerendo & assequendo nihil est aptius quàm hujus vite contemptus. Beati qui futura sapiunt, ait sanctus Bernardus, *Serm. 2. de præ desiderio celestium, interno quodam sapore mentis præsentia respuentes. Utinam saperent & intelligerent ac novissima providerent. Utinam sapiamus ad præsentis vite moderationem, utinam intelligamus ad præterita correptionem, utinam devota in Deum fide providamus, ut felicem habeamus ipso miserante consummationem.* Et euidam in Epistolis particulatim, *Ep. 192. utinam saperes quæ Dei sunt, intelligeres quæ mundi sunt, provideres quæ inferni sunt, profectio inferna horreres; superna appeteres; quæ sunt ad malum, contemneres.*

In quo mundi contemptu si quis est forte labor, cogita quàm sit modicus ad tale promerendum præmium, quale est aeterna gloria. Digna est quidem emi labore perpetuo, inquit S. Augustinus, sed necesse est ut labore temporali ematur. Certè tantus debuit esse, id est, sempiternus labor pro requie sempiterna. Decies centena millia annorum in labore quid valent? Decies centena millia annorum habent finem; quod tibi dabo, dicit Dominus, non habebit finem. Quales misericordia Dei? nec dicit, decies centena annorum millia labora, non dicit, vel mille annos labora, non dicit, quingentos annos labora; cum vivis, labora, in paucis annis, inde jam requies erit, & finem non habebit. Et paucos annos laboras, & in ipsis laboribus non deest consolatio, non de sunt gaudia quotidiana: sed non li gaudere in sæculo, gaude in Christo, gaude in verbo eius, gaude in lege eius, ad ipsa gaudia pertinet quod loquimur & quod auditis. Quanta ergo sunt ista consolationes in tantis laboribus? Verum est ergo quod dixit Apostolus: Etenim quod ad præsens est, temporale est & leve tribulationis nostræ, iuxta incredibilem modum & in incredibilem modum, aeternum gloria pondus operatur in nobis. Ecce quantum pretium damus, quodammodo unam siliquam ad accipiendos the-

N a sautes